

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADY ODBORNÉ RUŠTINY KLÍČ KE CVIČENÍM

2. Sponové sloveso být

2/1

1. Fyzika je jednou z věd o přírodě.
2. Podnětem k rozvoji techniky byly praktické potřeby lidí.
3. Spektrální analýza se stala / je / základní metodou astrofyziky.
4. Vektor je veličina, která má kromě číselné hodnoty také určitý směr.
5. Taková změna tvaru tělesa je/se nazývá / deformace.
6. Podle současných představ je zemská kůra svrchní obal zeměkoule.
7. Jednou z nejstarších věd byla nauka o Zemi – geografie.
8. Matematika je nezbytným nástrojem ve výzkumné praxi.
9. Geomorfologie je věda, která zkoumá původ a vývoj různých forem zemského reliéfu.
10. Takové horniny jsou / se nazývají/ magmatické.
11. Hornina je zpravidla souhrn několika minerálů.
12. Ciolkovskij je zakladatelem teorie reaktivního pohybu.
13. Poledníky jsou velké kružnice.
14. Tento jev se nazývá věčně zmrzlá půda.
15. Hydrobiologie je věda o organizmech, které žijí ve vodním prostředí.
16. Důležitou chemickou vlastností glukózy je fermentace.
17. Potravou těchto živočichů byli pravděpodobně trilobiti, měkkýši a jiní bezobratlí.
18. Zadní nohy slouží jako opora / jsou oporou / při zavrtávání se do písku.
19. V úlomkových horninách mohou být (přítomny) úlomky jakýchkoliv minerálů a hornin.

2/2

1. Я студент.
2. Брат не инженер, а врач.
3. Моя мать учительница.
4. Это не моя книга.
5. Математика – точная наука. / Математика – это точная наука.
6. Масса – философская категория.
7. Результат сложения – сумма. / Результатом сложения является сумма.
8. Это правильное заключение.
9. Микробиология – это наука о микроорганизмах.
10. Предмет органической химии – изучение веществ, составной частью которых является кислород. / Предметом является
11. Метан – это газ без цвета и запаха.
12. Петрография узко связана с геохимией и минералогией.

2/3

1. Химическая формула представляет собой изображение состава молекулы при помощи химических знаков. Химическая формула является изображением ...
2. Земля - планета. Земля представляет собой планету.
3. Эти тезисы - не результат исследований а гипотеза, которая нуждается (vyžaduje) в проверке. Эти тезисы - являются не результатом исследований а гипотезой, которая
4. Пластмассы - ценный строительный материал. Пластмассы являются ценным строительным материалом/представляют (собой) ценный строительный материал.
5. Раньше учёные считали, что воздух простое вещество. /....., что воздух представляет собой простое вещество. / ...воздух является простым веществом.
6. Глюкоза – это белое кристаллическое вещество, хорошо растворимое в воде. . Глюкоза представляет собой белое кристаллическое вещество,
7. Образование ледников - это ещё один процесс сглаживания (градации) рельефа. Образование ледников представляет собой ещё один процесс сглаживания (градации) рельефа. Образование ледников является ещё одним процессом сглаживания (градации) рельефа.

3. Přechodníky.

3/1

- а) читая, , вычисляя, зная, работая, умножая, давая, рассматривая
являясь, отличаясь, занимаясь, купаясь, катаясь
деля, прося, любя, нося, состоясь, находясь
содержа, молча, лежа, держа, слыша
исследуя, требуя, существуя, интересуясь, организуя
- б)
указав, написав, прочитав, исследуя
раазделив, решив, выразив, определив, отметив
встретившись, занявшись, записавшись, оставшись, оказавшись

3/2

1. Poté, co / Když jste byli přijati na vysokou školu, dostáváte se do zcela jiné situace, která se liší od střední školy jak režimem výuky tak formami organizace procesu výuky.
2. Když Viktor získal středoškolské vzdělání / Poté, co Viktor ukončil střední školu, byl přijat na vysokou. / Po skončení střední školy byl Viktor přijat na vysokou školu.
3. Jestliže známe poloměr kruhu, můžeme vypočítat jeho plochu.
4. Při popisování fyzikálních jevů / Když popisujeme fyzikální jevy, používáme matematické metody.
5. Když si prohlédneme glóbus, snadno se přesvědčíme, že všechny poledníky jsou velké kružnice, které se vzájemně protínají jen ve dvou bodech – pólech.
6. Pomocí plynové chromatografie zkoumají vědci atmosféru jiných planet. / Při zkoumání atmosféry jiných planet používají vědci plynovou chromatografii.
7. Poté, co se domluvili, odcházeli mlčky a s úsměvem.
8. Odešla, aniž by řekla jediné slovo. Odešla beze slova.
9. S nikým se nepozdravil, na nikoho se nepodíval a sedl si na své místo.
10. Když voda tuhne a přeměňuje se v led, tak se nesmršťuje jako většina látek, ale naopak se roztahuje.
11. Mořský led se odlamuje a pluje v podobě velkých desek, kterým se říká plovoucí kry.
12. Jestliže hovoříme o rozdílech mezi kontinenty a oceány, musíme připomenout / uvést jeden zajímavý fakt.

13. Profesor zdůraznil důležitost tohoto jevu a pak se věnoval dalšímu tématu.
14. Jestliže vezmeme za základ chromozómovou teorii dědičnosti, můžeme tento zákon snadno vysvětlit.
15. Benzol lze syntetizovat zahříváním acetylénu při vysoké teplotě.
16. Jestliže prodloužíme jednu ze stran trojúhelníku, dostaneme vnější úhel.
17. Poté, co inženýr vysvětlil princip nové aparatury, tak ji předvedl. Inženýr vysvětlil princip činnosti nové aparatury a předvedl ji.
18. Podle všeho se spor nepodaří v nejbližší době vyřešit.

4. Přídavná jména slovesná.

A. Přítomná činná

4/ A/1

Rozvíjející se ekonomika; ekonomika, která se rozvíjí;
vědci, kteří zkoumají změny klimatu; vědci zkoumající změny klimatu;
doba, která je nutná k vychladnutí Země;
mraky, které se objevují na obloze/mraky objevující se na obloze;
student, který řeší úkol;
profesor, který přenáší obecnou biologii;
těleso, které se otáčí kolem své osy;
hornina, která absorbuje vodu;
probíhající proces;
otázka, která patří k nejdůležitějším;
živočichové, kteří se živí jen rostlinami;
minerály, které se vyskytují na Urale.

4/ A/2

изучающий, измеряющий, читающий, существующий, владеющий, узнающий,
организующий, исследующий, создающий, движущийся, ищущий, ходящий,
проводящий, происходящий, относящийся, смотрящий, входящий, состоящийся,
зависящий

B. Minulá činná

4/ B/1

mrak, který se objevil na obloze (mrak objevivší se na obloze);
novinář, který napsal článek;
vědec, který řešil problémy;
vyhynulé organismy (organismy, které vyhynuly);
vědec, který rozpracoval teorii;
hmota, která se vyzdvihla z hlubin;
kultury, které vyrostly v laboratorních podmínkách;
studenti, kteří složili zkoušky.

4/ B/2

измеривший, написавший, выдвинувший, запомнивший, проходивший, выразивший,
определивший, изучивший, оказавшийся, появившийся, возникнувший, овладевший,

состоявшийся, прочитавший, защитивший, рассмотревший, существовавший, засохший, выросший, приведший

C. Přítomná trpná

4/ C/1

zkoumaný problém
určovaný specifickými podmínkami
vytvářené podmínky
pozorované změny
uvolňované teplo
uváděné příklady
diskutované téma
popisované jevy
teplo, získávané Zemí od Slunce
zkoušení studenti
oblíbený autor
dělitelný dvěma
látka, rozpustná ve vodě
tavitelný materiál
slyšitelné zvuky
neviditelný pouhým okem
neřešitelná úloha

4/ C/2

проходимый, изучаемый, наблюдаемый, измеряемый, исследуемый, записываемый, выражаемый, определяемый, переводимый, рассматриваемый, выделяемый, выносимый, применяемый

D. Minulá trpná

4/ D/1

uvedené příklady
přeložený text
získané výsledky
vyjmenované/uvedené problémy
zahřáté magma
rozžhavené magma
zmíněná teze
vyjádřený názor
nasycený roztok
použitá metoda
nalezené/zjištěné rozdíly
popsané jevy
provedené/uskutečněné pozorování
dosažené výsledky
změřený tlak
uskutečněné experimenty
použitý přístroj

4/ D/2

- указанный, записанный, заданный, сделанный, прочитанный, проданный, использованный, разработанный,
- умноженный, обозначенный, выполненный, вычисленный, составленный, рассмотренный, найденный, обнаруженный, поставленный, купленный
-определённый, применённый, включённый, разделённый, изобретённый, пройденный, приведённый, употреблённый, убеждённый,
-открытый, взятый, достигнутый, принятый, разбитый, разрытый, выпитый

4/ D/3

1. Исследования проводятся по заранее составленной программе.
2. Лучшие из работ, присланных на конкурс, опубликованы в университетском журнале.
3. На экскурсиях организуемых ежегодно, студенты знакомятся с практикой.
4. Машины выпускаемые этим заводом, вывозятся во многие страны мира.
5. Из приведённого примера всё ясно.
6. Измерения проводимые уже два месяца в нашей лаборатории очень сложны.
7. Студенту, готовящемуся на экзамен, нужен покой.

4/ D/4

- a) měřená teplota – nezměrné/obrovské prostory na Sibíři
vysvětlovaný problém – nevysvětlitelný případ
dosahovaná rychlost – nedosažitelný cíl
často používaná metoda – nepoužitelný materiál
vyvracená hypotéza – nevyvratitelná fakta
- b) проводимые опыты – непроводимая идея
узнаваемые явления – неузнаваемая тайна
определяемая величина – неопределимый цвет
задача, решаемая в нашем институте – нерешимая проблема

E. Obmykání.

4/E/ 1

1. Mikrobiologický kongres, který se konal vloni v Praze.
2. Množství energie, které se za tu dobu uvolnilo.
3. Energie, která se uvolňuje při rozpadu radioaktivních prvků.
4. Sedimenty, které vznikly na zemském povrchu při nízkých teplotách a nízkém tlaku.
5. Minerály, které se v této oblasti vyskytují zřídka/vzácně.
6. Poslední článek, který tento autor napsal, byl publikován v loňském roce.
7. Voda, pohlcovaná kořenovými vlásečnicemi, prochází složitou cestou.
8. Síly, působící/které působí na těleso, určují jeho zrychlení, nikoliv samotnou rychlost pohybu.
9. Deformační síla, která mizí při přerušení působení, se nazývá pružná.
10. Argument funkce, označený písmenem x.
11. Voda, která zmrzla v půdě, vytváří ledový cement.
12. Příklady využití metody XX, které profesor uvádí ve svém článku, jsou velmi zajímavé.
13. Údaje, uvedené v tabulce na straně 25, svědčí o zvýšení úrovně.

4/E/ 2

Предлагаемая новым ректором программа

Применяемые в современной генетике методы
Передаваемая сегодня по радио лекция
Предложенные вчера директором петербургского института изменения организации
Проведенные нами на прошлой неделе опыты
Опирающиеся на новейшие достижения информатики методы
Лежавшая на столе книга
Правильно ответивший на вопрос студент

4/E/ 3

1. Решаемые нашими коллегами вопросы очень сложны.
2. Применяемые в нашей лаборатории приборы очень дороги.
3. Приводимый здесь пример не типичен.
4. Проведенные нашими учеными исследования.
5. Также в записанных вами необязательных лекциях надо участвовать.
6. Это редко используемые методы.
7. Встречающиеся в этой области растения надо охранять.

5. Sloveso mít.

5/ 1

1. Tento kov má vysokou pevnost. / je velmi pevný/ vyznačuje se vysokou pevností.
2. Tato sloučenina je bez zápachu.
3. Všechny kovy mají vysokou měrnou hmotnost.
4. Železo má vysokou teplotu tavení.
5. Jeho teorie měla velký význam pro vývoj genetiky.
6. Spraš má velkou poréznost a relativně nízkou propustnost vody./ Spraš je velmi porézní.../Spraš se vyznačuje velkou porézností... .
7. Stratiformním objektům je vlastní konvergence genetických znaků.
8. Horniny, které nejsou vrstevnaté, mají nízkou viskozitu a velké množství velkých pórů, patří ke sprašovým.
9. Vysoká vodivost kovů závisí na tom, zda mají volné elektrony.
10. Fyzikální vlastnosti kovů můžeme rozdělit na typické, specifické pro kovy (kovový lesk, vysoká tepelná a elektrická vodivost, plasticita aj.) a na obecné fyzikální vlastnosti (hustota, pevnost aj.), které mají v té či oné míře i jiné látky.

5/ 2

1. У нас в лаборатории есть с января новые измерительные приборы.
2. Почва имеет способность/обладает способностью задержать воду, нужную для питания растений.
3. Эта горная порода имеет очень специфические свойства/обладает свойствами.
4. Это не имеет никакого смысла.
5. Его предложение имеет несколько проблематических мест.

6. Jmenné vyjadřování. Slovesně-jmenné vazby.

6/ 1

Pozorovat, zahřívát, nazývat se/být nazýván, umožňovat, rozpadat se, škodit/poškozovat, působit/ovlivňovat, pomáhat, kmitat, chybovat/dopustit se chyby, od/vychylovat se, měnit se/přeměňovat se, ozářit, být součástí

6/ 2

1. Ukázalo se, že když do plamene vložíme směs solí různých kovů, tak se ve spektru současně objeví všechny čáry, charakteristické pro tyto kovy.
2. Používá se to v chemickém průmyslu.
3. Výsledek dělení se nazývá podíl.
4. Tento vynález velmi ovlivnil vývoj techniky.
5. Vědci z více než 70 zemí se zúčastnili konference.
6. Plně se to odrazilo v jeho teorii.
7. Přístroje se zde kontrolují denně.
8. Darwinova teorie se všeobecně rozšířila až po jeho smrti.
9. Newton zformuloval zákon takto.
10. Tato metoda je velmi rozšířena ve všech experimentálních vědách.
11. Tato nová metoda umožňuje řešit nejsložitější úlohy.
12. Einsteinova teorie velmi ovlivnila následující generace fyziků.
13. Za takových podmínek probíhají v horninách různé fyzikálně-chemické změny.

6/ 3

1. Для полного описания этого явления надо ...
2. В целях избежания потери энергии пользуются
3. При наличии всех необходимых условий можно начать опыт.
4. Для вычисления такого уравнения надо знать ...
5. При наблюдении этого процесса в более длинном интервале устанавливаем
6. Для/в целях успешного проведения эксперимента мы должны тщательно подготовиться.
7. Для измерения освещённости применяются специальные приборы – люкметры.
8. При отсутствии в системе давления,

6/ 4

- d)
- c)
- a
- e)
- b)

6/ 5

Оказать поддержку - podpořit, услугу - posloužit, влияние - ovlivnit.
Получить распространение – rozšířit se, отражение – odrazit se/projevit se.
Провести синтез - syntetizovat, контроль - zkontrolovat.

6. Předložky.

7/ 1

1. Změna tělesných parametrů na základě evolučního výběru znaků...
2. Lékařská morfometrie je část biometrie, která zkoumá morfologické prvky člověka a jejich souvislosti pomocí matematických metod.
3. Na základě analýzy a konstrukce genetických rodokmenů se vědcům podařilo jasně vyčlenit fylogenetickou linii Homo.

4. "Gen řeči" tedy mohli moderní lidé získat v důsledku křížení s neandrtálci.
5. Poukázali na nedostatky principů, na jejichž základě Krauze učinil své závěry.
6. V důsledku opylení a následného pohlavního procesu (oplodnění) se vytvářejí semena a plody.
7. Pomocí posledních experimentů jsme zjistili, že...
8. Pomocí nových měřících metod se nám daří zpřesnit výsledky.
9. Zobecněním těchto faktů se můžeme přesvědčit o správnosti našeho závěru.
10. Síla je fyzikální veličina, charakterizující takové vzájemné působení těles, v jehož důsledku těleso nabývá zrychlení.
11. Ke zkoumání pohybu jakéhokoliv tělesa je především nutné zvolit těleso, vzhledem k němuž je pohyb zkoumán.

8. Spojky.

8/1

1. Důkazem toho jsou bezobratlí, jejich zbytky zde nacházíme.
2. V důsledku činnosti člověka se v místech jeho sídel vytvořila kulturní vrstva, jejíž mocnost dosahuje ve velkých městech 10 metrů.
3. Vrstvy jsou více či méně plochá tělesa, jejichž horizontální rozměry mnohonásobně převyšují jejich tloušťku (mocnost).
4. Abychom mohli odpovědět na tuto otázku, provedeme ještě jednu sérii pokusů.
5. Abychom sečetli zlomky/mohli sečíst zlomky, musíme sečíst jejich čitatele.
6. Velikost zlomku se nezmění, jestliže čitatele a jmenovatele vydělíme tímtéž číslem.
7. Abychom pochopili, jak je možné zvýšit koeficient výkonu, probereme si následující příklad.

9.Trpný rod.

9/A/1

1. Tyto rostliny jsou dobře přizpůsobeny podmínkám okolního prostředí.
2. Ve spodní části je pestík rozšířený.
3. V důsledku těchto výzkumů bylo objasněno, že...
4. Strukturní mutace chromozómů jsou spojeny se změnou struktury jednotlivých chromozómů.
5. Toto pravidlo je obecně uznáváno.
6. Genetický kód je sestaven z různých kombinací čtyř dusíkatých bází, které tvoří DNA.
7. Zákonitý charakter štěpení znaků v potomstvu jako první objevil Mendel /byl objeven Mendelem.

9/B/1

1. Takové odlomené desky ledu se nazývají/ nazýváme /jsou nazývány plovoucí kry.
2. Tento jev se nazývá / nazýváme věčně zmrzlá půda.
3. Nížinami se rozumí/rozumíme roviny, které leží v nadmořské výšce od 0 do 200 m.
4. V souvislosti se zkoumáním života v různých úrovních jeho organizace rozlišujeme molekulární biologii, cytologii a histologii.
5. Sedimenty jsou v závislosti na podmínkách jejich vzniku rozděleny /se dělí na tři skupiny.
6. Výraz $D = b^2 - 4ac$ se nazývá / nazýváme diskriminant kvadratické rovnice.

9/B/2

1. Здесь требуется максимальная точность./Здесь требуют..
2. Этот метод применяется особенно в антропологии. /Этот метод применяют. .. (употребляется.../употребляют...)
3. Такие явления раньше понимались как.../понимали...
4. Одинаковые изменения наблюдаются /наблюдают и при более низких температурах.
5. В его работах исследуются и описываются совсем специфические ситуации.
6. Похожие идеи развивались уже в начале 19-го века.
7. Эти проблемы пока не решены, но над их решением начинается /начинают интенсивно работать.

10.Vsuvky.

10/1

1. Neandrtálci mohli mít rozvinutou členitou řeč. Tak/Tudíž pozbývala zajímavost verze (Pozbývala tedy zajímavost verze), podle níž byly konkurenční výhody lidí moderního typu nad neandrtálci dány rozvinutou řečí a efektivnější organizací prvobytné společnosti.
2. Avšak ta okolnost, že se právě takto předával gen řeči, který se objevil před 40 000 let, je ohromující.
3. Obvykle přírodu dělíme na živou a neživou. A živá příroda se dále dělí na živočišnou a rostlinnou říši.
4. Rostliny mají (zpravidla) silně rozvětvenou formu těla.
5. Mnoho shodných rysů pozorujeme zejména u nižších rostlin a nižších organizmů.
6. Autotrofními organizmy se naopak nazývají ty, které se živí anorganickými látkami.
7. Druh je (tedy,tudíž) základní systematickou jednotkou.
8. Funkce $u = f(x,y)$ přitom (zřejmě) dostává přírůstek...
9. (Tedy) Vztah $-\delta u : \delta x$ udává průměrnou rychlost změny funkce...

12. Vlastní jména.

12/1

1. Биографию Марии Склодовской-Кюри) захватывающим способом описала Франсоа Жирод в романе «Почтенная женщина».
2. Второй закон в формулировке, данной самим Ньютоном, гласит:
- 3.Понять теорию относительности Эйнштейна для меня очень трудно.
- 4.О Копернике мы ещё не учились.
- 5.С Никитиным я уже говорил.
- 6.Я показал мою запись только господину Толстому.
- 7.Мы там познакомились с выдающимися русскими хоккеистами Овечкиным, Мальцевым, Константиновым, Малкиным).

12/2

законы Ньютона
принцип относительности Галилея
теория Резерфорда и его сотрудника Содди
постоянная Планка
учение Коперника

13. Odlišné předložkové vazby sloves, podstatných a přídavných jmen.

13/1

1. Иван Сергеевич владеет пятью иностранными языками.
2. Уважаемый профессор Николаев, мы благодарим Вас за помощь.
3. Надо учитывать ещё следующие условия.
4. Здесь пользуются совершенно новым методом.
5. Успех зависит от результата второго опыта.
6. Наши университеты уже десять лет регулярно обмениваются студентами.
7. Кто будет участвовать в конференции?
8. Андрей Константинович будет отчитываться перед комиссией специалистов.
9. Доцент Мышкин не доволен нашим ответом.
10. Мендель внёс большой вклад в развитие генетики.
11. Заведующий отделом проводит тщательный контроль за проведением опытов.
12. Мы убедились в правильности наших предположений.
13. Теперь нам надо сосредоточиться на решении первого вопроса.
14. Институт ищет нового сотрудника.
15. Я уже пол года работаю над дипломной работой.

13/2

1. Они отказались от нашей помощи.
2. Эта новая пластмасса имеет очень интересные свойства/обладает свойствами.
3. Молекулярная биология – наука, которая приобретает всё больше значение.
4. Суть проблемы состоит в том, что..
5. Я убеждён в правильности своих заключений.
6. Этими методами пользуются очень редко./Эти методы используются/применяются..
7. Поздравляю Вас с Вашим успехом.
8. Астрономией он интересовался с детства.
9. Я жду его решения.
10. Тогда умирало от туберкулёза много людей.
11. Мы рассчитываемся на Ваше участие в семинаре.
12. Я сомневаюсь в его откровенности.
13. Он поправился и уже продолжает работу над проектом.
14. Это метод содействует гораздо большей точности вычислений.
15. Это требует огромного усилия и терпеливости.
16. В этом случае надо учитывать также воздействие силы x .
17. Книга состоит из 7 глав.
18. Павел Дмитриевич – один из наилучших русских специалистов по биохимии.

14. Jmenné tvary přídavných jmen.

14/1

интересен, болен, важен, сложен, близок, интересна, редок, весёл, богат, известен, доволен, способна, глубок, равно, нужен, определено, применён, нейтрален, интересна, серьёзна, легко.

14/2

1. Такие случаи очень редки.
2. Россия богата сырьём.
3. Этот прибор очень дорог.
4. Их эксперименты требовательны.
5. Результатами мы были довольны.
6. Решение этого вопроса сложно.
7. Она не способна была это объяснить.
8. Нам нужен был новый микроскоп.
9. Заниматься этим очень важно.
10. Надо было сказать им об этом сразу.
11. Эти вещества вредны для окружающей среды.
12. Их приём интересен.

15.Rozdíly v rodě podstatných jmen.**15/1**

новый тезис, интересный репортаж, нарисованная схема, научный форум, естественный авторитет, важный критерий, первый этаж, абсолютный вакуум, расплавленная магма, применённый метод, цветной спектр

15/2

Экономический кризис, большой раритет, последняя стадия, химический факультет, предложенная программа, каждый индивид, принятый вариант, строгий контроль, исследуемая тема, абсолютный приоритет, сложный синтез, жизненный эпизод, огромный плантаж, научный тезис, определённый диагноз, брненский университет, выраженный скепсис, первый этап, новые темы, западная территория, маленький аквариум, человеческие эмбрионы, достигнутый максимум, строгий карантен, новая модель, простая система.